

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- 2990388
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

18 Şubat 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (10 Adet, 10 Sayfa)
- Cevap Yazısı (115 Adet, 202 Sayfa)

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN RIDVAN TURAN'IN
TBMM 7/57671 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

- 1) Bakanlığınız bugüne kadar MMK madencilik şirketi hakkında hangi denetimleri yapmıştır?
- 2) MMK Madencilığe ait krom atık arıtma ve depolama havuzu, toprak şeddi neden çökmüştür?
- 3) Toprak şeddin çökebileceği nasıl öngörülmemiştir?
- 4) Bakanlığınız yeterli denetimleri yaptıysa bu felaket göz göre göre nasıl meydana gelmiştir?
- 5) Arıtma havuzunun çökmesiyle ilgili bir soruşturma başladıysa olayın sorumluları kimlerdir ve haklarında nasıl bir işlem yapılacaktır?
- 6) Türkiye'de doğal hayatın sürdüğü bölgelerdeki maden sahalarında benzer çevre felaketleri yaşanmasına rağmen Bakanlığınız Mersin'de yaşanan olayda olduğu üzere hangi sebeple ÇED raporunu kabul etmiştir?
- 7) Madencilik şirketinin işçilerin tazminatlarını ödememek için kâğıt üzerinde isim değişikliğine gittiği iddiaları doğru mudur?
- 8) Deliçay'ın suladığı bölgelerde; toksik krom atıklarına maruziyetin ne ölçüde olduğunun araştırması yapılacak mıdır?
- 9) Hasar tespiti planlanmış mıdır ve bunun ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerinin değerlendirilmesi ve kamuoyuyla paylaşılması ne zaman olacaktır?
- 10) Toros Dağları'nda toprak şeddi bulunan krom atık havuzları kaç tanedir?

CEVAPLAR

1) Mersin İli Toroslar İlçesi Musalı Mahallesi Musalı Sokak No:309 adresinde bulunan krom madeni zenginleştirme atıklarının (şlam) depolandığı atık havuzu MMK Mad. Nak. San. Ve Tic. A.Ş. firmasına değil Minsan Mad. San. Ve Tic. A.Ş. firmasına aittir.

Minsan Mad. San. Ve Tic. A.Ş. adına Krom Ocağı Ve Zenginleştirme Tesisi Kapasite Artış Projesi faaliyeti için Bakanlığımız tarafından 21.12.2014 tarihinde ÇED Olumlu Kararı verilmiş olup, tesis sahibi ve işletmecisi Minsan Mad. San. Ve Tic. A.Ş. tarafından tesis faaliyetinin bir bölümü olan krom zenginleştirme faaliyeti ve faaliyet için gerekli tüm taşınmaz, malzeme ve ekipmanlar (yıkılan atık havuzu sözleşmede belirtilen koordinatlar dışındadır) MMK Mad. Nak. San. Ve Tic. A.Ş. 'ne 09.06.2021 tarihli sözleşme ile devredilmiştir.

Akabinde MMK Mad. Nak. San. Ve Tic. A.Ş. firması tarafından "krom zenginleştirme" tesisinin satın alındığı bildirerek Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze proje sahibi değişikliği başvurusunda bulunulmuş ve 05.07.2021 tarihli yazı ile de zenginleştirme tesisinde ÇED Raporunda belirtilen taahhütlere uymak kaydıyla proje sahibi değişikliği yapıldığı görülmüştür.

Söz konusu ÇED kararı proje değişikliği kapsamında 01.07.2021 tarihinde Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz teknik personeli tarafından yerinde denetim gerçekleştirilmiş olup, akabinde atık havuzunun seddesinde kaymanın meydana geldiği 12.01.2022 tarihinden itibaren hemen her gün denetim gerçekleştirilmiştir.

2,3) 12.01.2022 tarihinde yoğun yağmur yağışı olması nedeniyle atık havuzunun seddesinde kayma meydana gelmiştir.

4) 29.03.2019 tarihli Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz yazısında; 15.07.2015 tarih ve 29417 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Maden Atıkları Yönetmeliği kapsamında Minsan Mad. San. Ve Tic. A.Ş. firmasının Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze sunmuş olduğu Maden Atık Yönetim Planının, maden faaliyetinin konusu itibariyle Yönetmelik gereği Bakanlığımıza sunulması ya da maden atıklarından gerekli analizlerin yaptırılıp analiz sonucuna göre Bakanlığımızın uygun görüşü dahilinde Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze tekrar sunulması istenilmiştir.

Bu doğrultuda faaliyet sahibi tarafından Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze, maden atıklarının inert kabul edilebileceğine ilişkin Bakanlığımız görüş yazısı ile yeniden başvuru yapılmamıştır.

5) Krom madeni zenginleştirme atıklarının (şlam) depolandığı atık havuzu seddesinde 12.01.2022 tarihinde meydana gelen kayma sonrasında Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü teknik personelince 13.01.2022 tarihinde inceleme ve denetim gerçekleştirilmiş, akabinde 14.01.2022 tarihinde numune alınarak analiz yapılması için TÜBİTAK'a gönderilmiştir.

Mevcut durumda tesiste dere yatağındaki şlam atıklarının temizlenmesine yönelik çalışmalar Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz denetiminde devam etmekle beraber, yağmur sebebiyle atık barajının hala nemli durumda olması heyelan riskini doğurmaktadır. Bu nedenle alana giden yola jandarma tarafından emniyet şeridi çekilmiş ve ilgili diğer kurumlar bilgilendirilmiştir. Atık havuzunun bozulan yapısına söz konusu sızılaştırmadan dolayı müdahale edilmemekte olup; nemin azalıp toprağın sertleşmesinden sonra Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz kontrolünde çalışmalar yürütülecektir.

Söz konusu tesiste öncelikle çevre kirliliğinin önlenmesi, dere yatağı ve kenarındaki şlam atıklarının temizlenmesi, can ve mal güvenliğinin sağlanarak atık havuzunun stabilitesinin sağlanması, kapanan karayolunun tekrar ulaşımına açılması yönündeki çalışmaların titizlikle yürütülmesi açısından 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında tesisteki her türlü madencilik (Minsan Mad. San. Ve Tic. A.Ş.' ye ait krom ocağı ve MMK Mad. Nak. San. Ve Tic. A.Ş.' ye ait krom zenginleştirme) faaliyeti Valilik Oluru ile durdurulmuştur.

6) Minsan Mad. San. Ve Tic. A.Ş. adına Krom Ocağı Ve Zenginleştirme Tesisi Projesi faaliyeti için Bakanlığımız tarafından 21.12.2014 tarihinde ÇED Olumlu Kararı verilmiştir. ÇED süreci içerisinde yapılan tüm iş ve işlemler yasal mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmüştür.

7) Bu konu Bakanlığımız yetki alanına girmemekte olup; bahsi geçen iddia hakkında iletilmiş bir bilgi ve Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz tarafından yapılan herhangi bir tespit bulunmamaktadır.

8) Mevcut durumda kayan malzemenin güvenli bir alana geçici olarak kaldırılması çalışmaları yapılmakta olup; TÜBİTAK'a gönderilen numunenin analiz sonucuna göre ilgili kurumlarla bilgi paylaşımı sağlanacaktır.

9) Meydana gelen kayma neticesinde Musalı-Şahinpınarı Mahalleleri arasındaki karayolu yıkılmış olup; alternatif yolların bulunması sebebiyle genel ulaşım kesintiye uğramamıştır. Kış mevsimi şartlarından dolayı toprak nemli durumunu koruduğundan atık havuzunun bozulan yapısına müdahale edilememektedir.

Toprağın kurumasıyla can ve mal güvenliğinin sağlanmasından sonra Müdürlüğümüz kontrolünde atık havuzuna ilişkin çalışmalara başlanacaktır. Yol yıkıntısı konulu Mersin Büyükşehir Belediyesi yazısı haricinde resmi kurumlardan ve vatandaşlardan Mersin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze intikal eden herhangi bir hasar bildirimi olmamıştır.

10) Mersin İlimizde 6 adet ruhsatlı sahada krom zenginleştirme tesisi bulunmaktadır.